

РЕЦЕНЗИЯ

на дисертационен труд за присъждане на образователната и научна степен
„Доктор”

Тема: ПРОУЧВАНЕ НА ВЪЗМОЖНОСТИТЕ ЗА ПРИЛОЖЕНИЕ НА ДИСТАНЦИОННАТА ФОРМА НА ОБУЧЕНИЕ В ПОДГОТОВКАТА НА СТУДЕНТИ ОТ ПРОФЕСИОНАЛНО НАПРАВЛЕНИЕ „СПОРТ”

Докторант: Силвия Шандуркова, гласистент, катедра „Теория на спорта”

Научен ръководител: доц. Валентина Гилова, доктор

Рецензент: доц. Лиляна Петкова, доктор

Дисертацията на Силвия Шандуркова, глас. в катедра Теория на спорта и преподавател по ”Статистически методи в спорта”, представя резултатите от научно-приложно изследване по актуални проблеми на дистанционното обучение и по-специално – на възможностите за приложението му в Националната спортна академия.

В глава I „Информационно проучване на проблема за ДФО” е представено проучване и анализ на теоретични и практически източници отнасящи се директно към предметната област на изследването, от която произтичат научният проблем и конкретната тема на дисертацията. Цитирани са всички източници, посочени в библиографията (общо 189: 28 на кирилица, 143 на латиница, 5 документални, 12 от интернет). Като извод от направеното проучване на източниците е формулирана работна хипотеза, според която НСА разполага с необходимия ресурс за въвеждане на дистанционно обучение в ОКС „Магистър”, а дистанционното обучение би довело до по-голяма удовлетвореност на студентите от обучението. За доказването на тази хипотеза е проведено емпирично изследване, описано подробно във втора глава.

Методологията на изследването включва подробно описание на обекта и предмета, целта и задачите, изследвания контингент, използваните методи за обучение и за научен анализ на резултатите. Целта произтича от определения научен проблем и е реално достижима. Това впечатление се затвърдява от декомпозирането ѝ в шест основни задачи за изпълнение на конкретни дейности и анализи, необходими за нейното достигане.

Изчерпателно и коректно е представен контингентът – студенти и преподаватели, разпределени чрез допълнително сортиране по необходимите за анализа критерии.

Данните са събрани чрез две анкетни проучвания (със студенти и с преподаватели) и от проведените два експеримента за приложение на ДО.

Правилно впечатление изключителната отговорност при подбора на подходящи методи за изследване и за статистическа обработка на данните. Част от използваните статистически методи (непараметрични критерии за проверка на хипотези, установяване на практическата значимост на разликите и пр.) са по-малко известни на академичната общност на НСА и от тази гледна точка, дисертацията на Силвия Шандуркова може да бъде ползвана като модел за приложение на тези методи в подобни ситуации.

Формулираните въпроси и конкретните айтеми, включени във въпросниците, са обмислени задълбочено и са прецизирани в достатъчна степен, преди да бъдат предложени на определения контингент студенти и преподаватели. Специално трябва да се отбележи прецизната подготовка на психологическото тестване за определяне стилете на учене на студентите. Направена е известна корекция на айтемите, приложен е потвърдителен факторен анализ за определяне на факторните тегла на айтемите и на тази база някои от тях са изключени от въпросника, което е творчески момент в тази специфична област на психологическо изследване.

Представената в табличен вид организация на изследването улеснява съществено проследяването на етапите и дейностите, през които е преминало изследването.

Анализиран е изключително голям по обем материал, който е било възможно да се помести в 70 страници само благодарение на уелото използване на графичен анализ, което е част от компетенциите на докторантката. Графичният материал е представен изчистено и разбираемо, като по този начин, в малкия обем на фигурата, е показана нагледно най-значимата информация, подкрепена с показателите за статистическата и практическата значимост на получените резултати. В приложението са поставени всички таблици от статистическата обработка, които са били необходими за анализа.

Анализът на данните кореспондира с поставените задачи – дадени са конкретни отговори на въпросите относно желанието, компетенциите и възможностите на преподавателите и студентите за провеждане на ДО, както и за необходимата за тази цел материалната обезпеченост на НСА.

Висока оценка заслужава научно-приложната част на дисертацията (III.3). Подробно е описана организацията на проведените експерименти, без да се премълчават негативни (според дисертантката) моменти в хода на изследването. Направена е характеристика на разработените учебни електронни помагала, в които С.Шандуркова има определен дял. Коментирани са положителните страни и проблемите в първия експеримент и опитите да се решат част от проблемите във втория.

Силвия Шандуркова показва умение да анализира и обобщава данните от статистическата обработка, без да повтаря дословно табличния материал, което е често срещан недостатък в дисертационни трудове. В края на всяка част от анализа е направено обобщение и частни изводи. Приложението на този подход не само че придава завършен вид на предходния анализ – той демонстрира умението на докторантката да се абстрахира от подробностите, за да направи съответните изводи.

Със същия подход е разработена част III. 4. „Проблеми и насоки за бъдещо развитие в приложението на ДФО”, в която е демонстрирана способността да се обобщават научните данни и да се екстраполират възможностите за по-нататъшното развитие на изследваната област. Това качество безспорно заслужава висока оценка, тъй като значимостта на един научен труд се оценява и в зависимост от съдържащите се в него предпоставки за по-нататъшно изследване на проблема.

В последната 4-та глава са формулирани основните изводи от изследването, обобщени в две групи: компетенции и нагласи на преподавателския състав и нагласи, характеристики и компетенции на студентите. Изводите кореспондират със задачите на изследването и потвърждават формулираната работна хипотеза, относно ресурсната обезпеченост на ДФО в НСА и удовлетвореността на студентите от тази форма на обучение.

Направените **препоръки** се базират на резултатите от изследването, насочени са изключително към проблемите на развитието на ДО в НСА и са изпълними в обозримото бъдеще. Те са директен израз на придобитата компетентност на Силвия Шандуркова в предметната област на дистанционното обучение.

КРИТИЧНИ БЕЛЕЖКИ

Голяма част от направените от мен критични бележки към варианта на дисертацията от предварителното обсъждане в катедра „Теория на спорта”, са били възприети от докторантката и са коригирани. Останали са все пак някои слабости, които смятам за необходимо да отбележа.

1. Анкетираните преподаватели не са разпределени по дисциплините, които преподават, въпреки че такива данни се съдържат в анкетните карти, а в дисертацията е обособен специален раздел „Възможности за въвеждане на ДФО по отделните учебни дисциплини“. По този начин анализът на резултатите от изследването се намалява по обем, (каквато вероятно е била идеята на С.Шандуркова), но остава на по-обобщено равнище, като се пропуска възможността за анализ, по кои именно учебни дисциплини (особено практически) преподавателите смятат, че е възможно ДО. Посочването на такива данни би било полезно при изработването на учебните планове за ДО в НСА.
2. Известно обръкване се създава при анализа на въпроса *”В каква степен ДФО е подходяща за дисциплините, които преподавате?”*. Тук „обект на систематизация“ е броят на оценките, специално отбелязано от докторантката (стр.98), но в хода на анализа на резултатите, се констатира случай, в който „оценка“ е заменена с „дисциплина“ или се подразбира по този начин.
3. Анализът за нарастването на броя на подходящите за ДО „дисциплини“ (оценки) с увеличаване на образователната степен не е достатъчно убедителен, поради сравняването на абсолютните честоти при различен брой на оценените дисциплини в различните степени на обучението.
Критичните забележки (т.2 и т.3) сигурно не биха били допуснати, ако отговорите на горния въпрос бяха представени по обичайния начин – брой/процент на оценките, (а не на „дисциплините“ - фиг.13 и фиг.14).
В анализа към някои от графиките, където процентите са повече от 100%, правилното „...процент от отговорите“ е заменено с „процент на изследваните“ (стр.91, фиг.8, стр.94 фиг.10), което в тези случаи е погрешно.
4. Допуснато е повторение на текст при анализа на табл. 10 и 11 (стр.123-125), което не е забелязано.

Тъй като имам представа за професионалните умения на докторантката, убедена съм, че посочените грешки се дължат на недоглеждане, а не на неразбиране на материята. Не се съмнявам, че Силвия Шандуркова ще докаже това в своята защита.

ПРИНОСИ

Дисертацията има безспорни приноси към теорията и практиката на дистанционното обучение в направление „Спорт“:

1. Направена е обективна оценка на готовността за въвеждане на ДО в магистърската степен на НСА, като е установено категорично, че дистанционното обучение може да се прилага и в спортни дисциплини.

2. Установени са предпочитаните от студентите стилове на обучение, което е нова, важна информация, необходима за адаптиране на методите на преподаване и разработването на учебните пособия за ДО.

3. Разработена е методика за дистанционно обучение по задължителната дисциплина „Статистически методи в спорта“ с пълен цикъл дейности: алгоритмизиран дизайн на обучението с необходимите интернет базирани ресурси, възможности за индивидуализация на обучението и комуникация, контрол на знанията и оценка. Експерименталната методика може да бъде ползвана като модел за други учебни дисциплини.

4. Събрана и анализирана е голяма по обем и ценна по съдържание нова информация, която ще служи като база за сравнение и изводи при други изследвания в предметната област.

5. Личен принос в разработването на интерактивни електронни пособия и система за оценяване на студентите от НСА.

Авторефератът от 37 страници дава реална представа за съдържанието на дисертацията.

Научни публикации– публикувани са три статии по темата на изследването – една самостоятелна и две в съавторство с В.Гилова. Не са посочени като публикации разработените самостоятелни и в съавторство учебни пособия за дистанционно обучение по Статистически методи в спорта, които са дадени под линия в анализа.

Заключение. Целта и задачите на изследването са изпълнени, работната хипотеза е потвърдена. Посочени са проблемите, които стоят пред ДФО в НСА. Чрез осъщественото научно изследване и разработената дисертация Силвия Шандуркова показва, че има знанията и уменията да се справя успешно с методологията, анализа и изводите от емпиричното изследване.

Като рецензент и колега на Силвия Шандуркова, мога отговорно да заявя, че дисертацията е лично неин научно-изследователски труд. Професионалното и развитие в аспекта на методите и технологиите на ДО е необходимата основа за по-нататъшната и работа по проблемите на модерните форми за обучение на студентите, приложени в специфичните условия на професионалното направление „Спорт“.

За безспорните качества на тази дисертация определена заслуга има научният ръководител доц. В.Гилова, която като отговорен наставник, доведе гл.ас.Силвия Шандуркова до заключителния етап – публичната защита за получаване на научната степен „Доктор“ на НСА.

Рецензент:

